

Bruxelles, 11.4.2019  
SWD(2019) 155 final

**DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI**  
**CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE - RAPORT DE SINTEZĂ**

*care însoțește documentul*

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU**  
**referitor la evaluarea Recomandării Consiliului privind integrarea șomerilor de lungă**  
**durată pe piața forței de muncă**

{COM(2019) 169 final} - {SWD(2019) 154 final}

## CONTEXT – RECOMANDAREA CONSILIULUI PRIVIND ȘOMAJUL DE LUNGĂ DURATĂ

Recomandarea Consiliului din 2016 privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă stipulează că Comisia evaluează *„în cooperare cu statele membre și după consultarea părților interesate în cauză, măsurile luate ca urmare a prezentei recomandări”* și prezintă Consiliului *„un raport privind rezultatele respectivei evaluări, până la 15 februarie 2019”*.<sup>1</sup>

Obiectivul consultării părților interesate a fost colectarea de date, experiențe și opinii privind criteriile-cheie ale recomandării de la grupurile relevante și de la public. Acest lucru este în conformitate cu Orientările privind o mai bună legiferare<sup>2</sup>. Prezentul raport sintetizează consultările și principalele rezultate ale acestora.

### Foaia de parcurs a evaluării

Comisia a invitat părțile interesate să ofere feedback cu privire la Foaia de parcurs a evaluării<sup>3</sup>, disponibilă online în perioada 29 iunie 2017 - 27 iulie 2017. În urma acestei invitații s-au primit șase răspunsuri: patru de la ONG-uri, unul de la o asociație de întreprinderi și unul în categoria „Altele”. Observațiile au fost legate de recomandare în sine și au inclus solicitări de a pune mai mult accent pe crearea de locuri de muncă de calitate, de a implica întreprinderile sociale de integrare în muncă și organizațiile societății civile și de a spori cooperarea statelor membre; aceste observații au fost luate în considerare în activitatea de evaluare.

### Consultarea publică deschisă

O consultare publică deschisă pentru cetățenii și părțile interesate a fost lansată pe platforma online de consultare a Comisiei în toate cele 24 de limbi oficiale ale UE, cu excepția limbii irlandeze, în perioada 2 mai 2018 - 31 iulie 2018. În urma acesteia s-au primit 482 de răspunsuri, de la 205 persoane fizice și 277 de organizații. Respondenții din Bulgaria au fost suprareprezențați în cadrul consultării publice deschise, deoarece au reprezentat 48 % din eșantionul total. 75 % dintre respondenți au răspuns că recomandarea este încă relevantă în ceea ce privește soluționarea problemei șomajului de lungă durată (acordul în acest sens fiind mai mare în rândul organizațiilor decât în rândul persoanelor fizice). Dacă se exclude eșantionul bulgar, relevanța recomandării a fost considerată mai pozitivă. Dacă se include Bulgaria, 40 % dintre respondenți au răspuns că UE ar trebui să adopte și alte măsuri pentru a ajuta șomerii de lungă durată să își găsească un loc de muncă, în timp ce, dacă se exclud răspunsurile din Bulgaria, acest procent devine de 66 %.

Majoritatea respondenților au considerat că măsurile din ultimii doi ani s-au îmbunătățit pentru persoanele cu un nivel scăzut de abilități sau calificări și pentru cele cu dizabilități mintale și/sau psihice. Majoritatea respondenților nu au fost de acord că au existat îmbunătățiri pentru alte grupuri vulnerabile din rândul șomerilor de lungă durată.

<sup>1</sup> Recomandarea Consiliului din 15 februarie 2016 privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă (2016/C 67/01)

<sup>2</sup> Orientări privind o mai bună legiferare, SWD (2017) 350

<sup>3</sup> [https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-3234290\\_ro](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-3234290_ro)

O treime din respondenți au răspuns că au existat sinergii între politicile UE de sprijinire a șomerilor de lungă durată. 89 % dintre respondenți au considerat că este util să existe o politică a UE axată pe șomajul de lungă durată. Majoritatea respondenților au afirmat că recomandarea a condus la unele modificări ale politicilor (stabilirea priorităților/finanțare/accelerarea măsurilor). Au fost primite 23 de documente complementare, în mare parte asemănătoare cu documentele de poziție ale organizațiilor societății civile. Trei dintre acestea au subliniat importanța serviciilor integrate, iar patru dintre ele au remarcat faptul că ar putea fi îmbunătățite activitățile de sensibilizare adresate persoanelor cu handicap. Alte trei documente au menționat că intervenția aprofundată ar trebui să aibă loc cât mai curând posibil și că termenul limită de 18 luni este prea mare. Trei organizații ale societății civile au remarcat că punerea în aplicare ar fi putut fi mai eficientă cu o finanțare specifică și o organizație a criticat faptul că nu s-a atribuit un rol organizațiilor societății civile. Două organizații au menționat importanța includerii unui element legat de competențe. Un document din Finlanda este asemănător unui model de bune practici și a fost utilizat ca exemplu în documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

### **Seminarii cu punctele de contact naționale pentru șomajul de lungă durată**

Au fost organizate trei seminarii cu punctele de contact naționale. Aceste puncte de contact au fost numite de statele membre în urma revizuirii din 2016 a EMCO cu privire la șomajul de lungă durată. Obiectivele seminariilor au constat în obținerea unor informații neoficiale privind evaluarea, în special studiul de sprijin, și în schimbul de experiență în urma punerii în aplicare. Primul seminar, organizat la 19 martie 2018, a pus accentul pe studiul de sprijin și metoda de colectare a datelor. Al doilea seminar, organizat la 28 iunie 2018, a prezentat exercițiul de inventariere din cadrul studiului și două exemple de proiecte inovatoare pe plan social din partea societății civile. Ultimul seminar, organizat la 6 noiembrie 2018, a facilitat o discuție cu privire la provocările punerii în aplicare. Seminariile au contribuit la rafinarea exercițiului de inventariere și la clarificarea definițiilor utilizate pentru evaluare.

### **Reuniunea de dialog strategic cu organizațiile societății civile**

La 15 noiembrie 2018<sup>4</sup> a avut loc o reuniune de dialog strategic cu organizațiile societății civile de la nivelul UE pentru a primi feedback din partea organizațiilor care lucrează în mod direct sau indirect cu șomerii de lungă durată sau care îi reprezintă. Reuniunea a inclus discuții de grup privind rolul organizațiilor societății civile, practicile actuale și recomandările pentru viitor.

Toți participanții au fost de acord în ceea ce privește relevanța orientării prestatorilor de servicii în privința sprijinului acordat șomerilor de lungă durată. Abordarea recomandării a fost considerată holistică și incluzivă. Dificultățile recurente identificate au constat în faptul că recomandarea nu a beneficiat de finanțare specifică, ceea ce i-a limitat eficacitatea, și că termenul limită de 18 luni pentru acordurile de integrare în muncă este prea mare. De asemenea, participanții au subliniat că recomandarea lasă puțin loc pentru inovare, deoarece abordarea acesteia este destul de strictă. Aceștia au solicitat mai mulți indicatori calitativi

---

<sup>4</sup> Reuniunea de dialog strategic cu organizațiile societății civile din 15 noiembrie 2018, raport în curs de publicare

pentru monitorizare, cu privire la serviciile prestate și la calitatea locurilor de muncă. De asemenea, participanții au subliniat lipsa mentoratului și a formării după angajare. În final, participanții și-au exprimat preocuparea cu privire la faptul că organizațiile societății civile nu au primit niciun rol.

### **Reuniunea de dialog strategic cu partenerii sociali**

La 28 iunie 2018, partenerii sociali de la nivelul UE au discutat recomandarea. BusinessEurope a solicitat să se pună mai mult accent pe angajarea populației inactive. CES și-a exprimat dezamăgirea că nu a fost recunoscut rolul sindicatelor, subliniind rolul acestora cu privire la formarea și sprijinul la locul de muncă.

### **Consultarea rețelei serviciilor publice de ocupare a forței de muncă**

Rețeaua SPOFM a contribuit semnificativ la monitorizare și a efectuat o anchetă în rândul birourilor sale SPOFM cu privire la capacitatea dedicată punerii în aplicare a recomandării, astfel cum este detaliat în anexa 1. În perioada 29 iunie - 9 iulie, au fost consultați consilierii pentru afaceri SPOFM europene cu privire la raportul care prezintă rezultatele acestei anchete, fapt care a condus în cele din urmă la o testare *ex post* a interpretării constatărilor acesteia.

### **Consultarea Comitetului Fondului social european**

Grupul de lucru tehnic informal al Comitetului FSE a fost consultat la 5 octombrie 2018. A fost elaborat un raport ad-hoc<sup>5</sup> privind utilizarea FSE pentru a sprijini șomerii de lungă durată, acest raport fiind luat în calcul la evaluare.

### **Consultarea Comitetului pentru protecție socială**

Comitetul pentru protecție socială (CPS) a fost consultat la 30 octombrie 2018 și și-a dat consimțământul pentru utilizarea raportului său tematic<sup>6</sup> din 2018 pentru evaluare.

### **Interviuri specifice la nivelul UE**

În cadrul studiului de sprijin, au avut loc interviuri la nivelul UE cu nouă părți interesate, dintre care trei organizații ale societății civile<sup>7</sup>, patru parteneri sociali<sup>8</sup> și două autorități publice.<sup>9</sup> Persoanelor intervievate li s-a cerut părerea cu privire la relevanța, eficacitatea, coerența și valoarea adăugată europeană a recomandării.

Între toate părțile interesate intervievate a existat un consens cu privire la faptul că recomandarea a fost și este în continuare relevantă pentru combaterea șomajului de lungă durată. Organizațiile patronale și organizațiile societății civile au subliniat relevanța abordării individualizate și a coordonării serviciilor. Două organizații ale societății civile au criticat termenul limită de 18 luni menționat în acordul de integrare în muncă și o organizație a

<sup>5</sup> Notă tematică privind sprijinul din FSE și prin Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor acordat șomerilor de lungă durată și punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă

<sup>6</sup> Raport tematic al Comitetului pentru protecție socială privind „Serviciile sociale care completează măsurile active de incluziune pe piața muncii pentru persoanele în vârstă de muncă aflate cel mai departe de piața muncii”, 2018

<sup>7</sup> European Network of Social Integration Enterprises (ENSIE), Eurocities și Eurodiaconia.

<sup>8</sup> Organizații patronale: SMEUnited, CEEP și BusinessEurope. Organizații sindicale: CES

<sup>9</sup> Comitetul Regiunilor și Comisia Europeană - DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune.

societății civile și un partener social au remarcat că lipsește o evaluare a situațiilor specifice de pe piața muncii care duc la apariția șomajului de lungă durată în statele membre. Organizațiile sindicale au subliniat că nu li s-a atribuit un rol în cadrul recomandării.

Cea mai mare parte a persoanelor intervievate au susținut că punerea în aplicare a recomandării intră în sarcina statelor membre și că UE are un rol limitat. Majoritatea au susținut că UE ar trebui să monitorizeze și să urmărească punerea în aplicare, exercitând, de asemenea, presiuni asupra statelor membre în care s-au înregistrat progrese limitate. S-a sugerat și că UE ar trebui să contribuie la eliminarea stigmatizării sociale a șomerilor de lungă durată (o organizație a societății civile) și să faciliteze schimbul de bune practici dintre statele membre (un partener social).

O organizație sindicală a considerat că recomandarea a acordat o mai mare prioritate șomajului de lungă durată pe agenda de politici. Organizațiile societății civile au susținut că recomandarea a avut un impact pozitiv. O autoritate publică a afirmat că aceasta a armonizat abordările legate de integrarea șomerilor de lungă durată. Majoritatea persoanelor intervievate au susținut că recomandarea este coerentă cu alte politici ale UE destinate combaterii șomajului. S-a remarcat faptul că utilizarea fondurilor UE ar putea fi îmbunătățită, de exemplu utilizând FSE pentru a remedia problemele de capacitate ale SPOFM, astfel cum a sugerat un partener social. Valoarea adăugată europeană a recomandării a constat în acordarea unei mai mari priorități problemei șomajului de lungă durată pe agenda de politici și în furnizarea de îndrumări privind măsurile, potrivit majorității persoanelor intervievate. O organizație a societății civile a susținut că recomandarea ar putea cuprinde mai multe standarde minime pentru statele membre cu sisteme de sprijin slab dezvoltate. Cu toate acestea, abrogarea ipotetică a recomandării a fost considerată negativă de către toate persoanele intervievate.

### **Interviuri specifice efectuate pentru studiile de caz**

Au fost efectuate opt studii de caz ca parte a studiului extern de sprijin<sup>10</sup> pentru Croația, Finlanda, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, România și Slovacia. Au fost colectate informații prin intermediul activității pe teren desfășurate de experții naționali desemnați; ele au fost completate de interviuri specifice cu părțile interesate din statele membre. Punctele de contact naționale pentru șomajul de lungă durată au fost consultate cu privire la rezultate. Pentru mai multe informații, a se vedea anexa 5: Studii de caz.

#### *Croația*

Persoanele intervievate de la nivel național au raportat că recomandarea a fost un punct critic pentru politica națională, care a condus la modificări ale legislației și la reelaborarea procedurilor interne. Majoritatea au considerat că aceasta este valoarea adăugată europeană a recomandării. Totuși, eficacitatea acesteia a variat în rândul măsurilor propuse. Angajatorii intervievați au avut o atitudine pozitivă în ceea ce privește utilizarea sprijinului financiar, dar, în general, nu au fost interesați de parteneriate legate de angajarea șomerilor de lungă durată. Majoritatea părților interesate au considerat că costurile punerii în aplicare a recomandării nu

---

<sup>10</sup> Studiu de sprijin al evaluării Recomandării Consiliului privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă, consorțiul Ramboll Management pentru Comisia Europeană, 2019

sunt excesive, deoarece majoritatea măsurilor erau deja puse în aplicare, în special în comparație cu beneficiile preconizate ale recomandării (reducerea șomajului de lungă durată). Majoritatea au considerat că există sinergii cu politicile naționale. A fost salutăta dezvoltarea învățării reciproce.

#### *Finlanda*

Relevanța recomandării nu a fost evaluată ca fiind ridicată, cu excepția creșterii sensibilizării cu privire la oportunitățile angajatorilor de a angaja șomeri de lungă durată. În Finlanda s-a considerat că eficacitatea recomandării a fost scăzută, deoarece toate măsurile propuse erau deja puse în aplicare. Personalul SPOFM a menționat că au avut loc mici modificări ale unor măsuri operaționale, dar că acestea nu au constituit un efect al recomandării. Toate elementele sunt în conformitate cu politica finlandeză în materie de ocupare a forței de muncă.

#### *Germania*

S-a considerat că recomandarea nu este relevantă pentru Germania, deoarece nu a inițiat nicio modificare de politică (erau deja puse în aplicare toate măsurile propuse sau chiar măsuri mai avansate). Doar jumătate dintre persoanele intervievate de la nivel național aveau cunoștință de recomandare înainte de interviu. Responsabilii de dosare din SPOFM au menționat că ar trebui să existe mai multă libertate în cadrul proiectelor FSE. Deoarece nu au fost introduse măsuri, eficacitatea acestora nu poate fi evaluată.

#### *Grecia*

Se pare că măsurile adoptate în cadrul programului de asistență financiară din 2012 sunt în conformitate cu politicile stabilite în recomandare. Acestea au inclus o restructurare a serviciilor SPOFM prin modernizare, conversia profesională a personalului pentru a acorda mai mult sprijin individual și înființarea de centre comunitare. Beneficiarii SPOFM au fost mulțumiți de serviciile prestate și de planul de acțiune individual care a fost utilizat. Consilierii SPOFM au subliniat că este esențială o abordare individuală și că ar fi benefică punerea în aplicare a acordului de integrare în muncă. Angajatorii și organizațiile patronale și-au exprimat reticența în ceea ce privește utilizarea serviciilor SPOFM din cauza poverii birocratice sau a lipsei de flexibilitate percepute. Întreprinderile și-au exprimat dezamăgirea cu privire la faptul că nu au fost implicate în elaborarea politicii active în domeniul pieței forței de muncă. Părțile interesate au considerat că a existat o valoare adăugată europeană prin finanțarea din FSE și schimbul de cunoștințe. La nivel național și local s-a remarcat cu îngrijorare faptul că politicile au fost elaborate în sens descendent, fără măsuri foarte specifice.

#### *Irlanda*

Persoanele intervievate au fost de acord că recomandarea a rămas relevantă. Aceasta a condus la o mai bună înțelegere a grupului țintă și la identificarea grupurilor vulnerabile din rândul șomerilor de lungă durată. Părțile interesate de la nivel național au menționat că recomandarea a confirmat măsurile adoptate anterior și a condus la sporirea cooperării și la o abordare mai integrată. Acest lucru a fost confirmat de către persoanele intervievate de la nivel regional.

Părțile interesate au considerat că sprijinul acordat angajatorilor a fost îmbunătățit. Ele nu au raportat consecințe financiare ale recomandării. S-a susținut că aceasta este conformă cu alte inițiative ale UE. Valoarea adăugată europeană a fost identificată în stabilirea unui obiectiv comun pentru diferite instituții care sprijină șomerii de lungă durată. Părțile interesate au sugerat totodată consolidarea învățării reciproce între statele membre.

### *Italia*

Recomandarea a fost considerată relevantă deoarece a sensibilizat cu privire la problemele existente și a contribuit la elaborarea agendei de politici pentru soluționarea acestora. Totuși, s-a susținut că eficacitatea acesteia este scăzută. Persoanele intervievate de la nivel local din ambele regiuni au susținut că activitatea de sensibilizare și, în consecință, înregistrarea la serviciile de ocupare a forței de muncă au rămas scăzute. Opiniile de la nivel regional și local au confirmat că serviciul de sprijin personalizat diferă la nivel teritorial<sup>11</sup>, persoanele intervievate de la nivel regional atribuind acest lucru lipsei de personal. Persoanele intervievate au afirmat că cooperarea cu alți prestatori de servicii este informală și nestructurată și că angajatorii nu sunt foarte stimulați să construiască relații puternice cu SPOFM. S-a raportat că măsurile stabilite în recomandare sunt coerente cu politicile naționale privind munca și combaterea sărăciei, introduse în perioada 2012-2018.

### *România*

Recomandarea a fost considerată relevantă în special în ceea ce privește acordarea de sprijin pentru grupurile cele mai defavorizate de pe piața forței de muncă. S-a considerat că aceasta are o eficacitate ridicată. Persoanele intervievate de la nivel local au menționat că, deși lucrările pentru înființarea unui ghișeu unic sunt în curs, acesta nu este încă operațional. Un angajator a considerat că sprijinul după angajare oferit de serviciile de ocupare a forței de muncă este relevant. Persoanele care lucrează cu șomeri de lungă durată au remarcat că serviciile de mediere sunt eficace. Părțile interesate au afirmat că recomandarea a creat noi oportunități pentru a sprijini mai bine clienții. S-a considerat că eficiența a crescut datorită unei mai bune coordonări a serviciilor prin eliminarea proceselor redundante, îmbunătățirea feedbackului și creșterea satisfacției clienților. A fost identificată o oarecare coerență cu Garanția pentru tineret, însă nu și cu alte inițiative de politică ale UE de pe teritoriul României. Valoarea adăugată europeană a constatat în mobilizarea eforturilor naționale de a sprijini șomerii de lungă durată.

### *Slovacia*

Cu excepția măsurii privind înregistrarea, toate măsurile propuse în recomandare au fost considerate relevante și eficace pentru Slovacia. Potrivit personalului SPOFM, cea mai eficace modificare a fost scurtarea perioadei de activare de la 24 la 18 luni, deși acest lucru nu a fost recunoscut de clienții SPOFM. Persoanele intervievate au afirmat că măsurile existente pentru înregistrarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă au fost consolidate. Au

---

<sup>11</sup> Un funcționar SPOFM regional din Lombardia a afirmat că abordarea individualizată face parte din operațiunile lor încă din 2007, în timp ce actorii din regiunea Marche au remarcat că, în Pactul de servicii personalizate (acordul de integrare în muncă din Italia), au fost stabilite orientări noi, care sunt extrem de inovatoare.

fost adoptate măsuri pentru introducerea unui ghișeu unic, însă eficacitatea acestuia este discutabilă, clienții și funcționarii SPOFM având opinii contrare. Angajatorii și organizațiile patronale au fost mulțumiți de servicii. Recomandarea a fost coerentă cu politicile naționale și a contribuit la punerea în aplicare a acestor politici pe o scară mai largă.